Kulud

Estonia

Sellel lehel esitatakse teave menetluskulude kohta Eestis.

Õigusvaldkonna ametikohtade tasustamist reguleeriv raamistik

Õigusnõustajad

Õigusnõustajate tasu ei ole Eestis reguleeritud.

Juristid

Juristide tasu ei ole Eestis reguleeritud.

Vandeadvokaadid

Vandeadvokaatide tasu ei ole Eestis reguleeritud.

Kohtutäiturid

Kohtutäituri tasu on Eestis reguleeritud kohtutäituri seadusega. Kohtutäituri tasu võib koosneda menetluse alustamise tasust, menetluse põhitasust ja täitetoimingu lisatasust. Kohtutäituril on lisaks õigus saada tasu ametiteenuse osutamise eest.

Notarid

Notaritasu on Eestis reguleeritud notari tasu seadusega. Notari tasu ametitoimingu eest arvestatakse enamasti kahest üldpõhimõttest lähtuvalt: see sõltub kas notariaaltoimingu tehinguväärtusest või on sellest sõltumatu, see tähendab teatud toimingute eest on kehtestatud kindlad tasumäärad. Notari poolt osutatavate ametiteenuste eest on tasu kokkuleppeline.

Advokaadid

Advokaatide tasud ei ole Eestis reguleeritud – selles lepitakse kokku kliendilepingus. Advokaadibüroo pidaja või advokaat teeb kliendile esimese hinnapakkumise ning selgitab tasu kujundamise aluseid. Klient hüvitab vajalikud kulud, mida advokaat või advokaadibüroo pidaja on õigusteenust osutades kandnud.

Kindlaksmääratud kulud

Tsiviilkohtumenetluse poolte kindlaksmääratud kulud

Tsiviilkohtumenetluse poolte kindlaksmääratud kulud tulenevad tsiviilkohtumenetluse seadustikust, § 139 – 144 ning jagunevad kohtukuludeks ja kohtuvälisteks kuludeks. Kohtukulud on riigilõiv ja asja läbivaatamise kulud. Igas kohtuastmes peab kohus arvestust asjas kantud menetluskulude, muu hulgas asja läbivaatamise kulude kohta.

Tsiviilkohtumenetluse etapp, kus kindlaksmääratud kulud tuleb tasuda

Järgmised kulud peab menetluse algatamist või menetlustoimingu tegemist taotlev pool tasuma ette:
riigilõiv;
menetlusdokumentide kohtutäituri vahendusel edastamise kulud;
kutse või teate väljaandes Ametlikud Teadaanded või ajalehes avaldamise kulud;
muud asja läbivaatamise kulud kohtu määratud ulatuses.
Kui kohus ei määra teisiti, maksab ekspertide, tõlkide ja tõlkijate tasu ette see menetlusosaline, kes esitas vastava taotluse, millega kulud kaasnevad.
Kohus määrab lõplikult hüvitatavad ja väljamõistetavad menetluskulud kindlaks põhiasja lõpplahendis või määrusega pärast põhiasja lõpplahendi jõustumist.

Kriminaalmenetluse kindlaksmääratud kulud

Kriminaalmenetluse poolte kindlaksmääratud kulud

Kriminaalmenetluse poolte kindlaksmääratud kulud tulenevad kriminaalmenetluse seadustikust, § 175 - 179 ning jagunevad menetluskuludeks, erikuludeks, lisakuludeks.
Kui menetlusosalisel on mitu kaitsjat või esindajat, arvatakse menetluskulude hulka neile makstud tasu suuruses, mis ei ületa ühele kaitsjale või esindajale tavapäraselt makstavat mõistliku suurusega tasu.
Kui kahtlustatav või süüdistatav kaitseb end ise, arvatakse menetluskulude hulka vajalikud kaitsekulud. Menetluskulude hulka ei arvata tema ülemääraseid kulusid, mida kaitsja osavõtu korral ei oleks tekkinud.
Menetlusvälisele isikule seoses ekspertiisi tegemisega tekkinud kulud hüvitatakse kohtueksperti isiseaduses sätestatud tingimustel ja korras.

Kriminaalmenetluse etapp, kus poolte kindlaksmääratud kulud tuleb tasuda

Õigeksmõistva kohtuotsuse korral hüvitab menetluskulud riik. Süüdimõistva kohtuotsuse korral hüvitab menetluskulud süüdimõistetu. Osaliselt õigeksmõistva otsuse korral hüvitab kulutused riik vastavalt sellele, kui suures osas mõisteti süüdistatav õigeks. Menetluskulude hüvitamise kohustus tekib pärast viimase lõpplahendi jõustumist.
Tsiviilhagi rahuldamata jätmise korral hüvitab **tsiviilhagi tagamisega seotud menetluskulud** kannatanu. Tsiviilhagi täieliku rahuldamise korral hüvitab tsiviilhagi tagamisega seotud menetluskulud süüdimõistetu või tsiviilkostja. Tsiviilhagi osalise rahuldamise korral jaotab kohus tsiviilhagi tagamisega seotud menetluskulud kõiki asjaolusid arvestades kannatanu ja süüdimõistetu või tsiviilkostja vahel. Tsiviilhagi läbi vaatamata jätmise korral hüvitab tsiviilhagi tagamisega seotud menetluskulud riik.

Konstitutsioonikohtu menetluste kindlaksmääratud kulud

Eestis ei ole üksikisikul lubatud põhiseaduslikkuse järelevalve taotlusi esitada. Asja läbivaatamise kulud kaetakse riigieelarvest. Kohtu menetlusse erialaasjatundjate kaasamise kulud kaetakse riigieelarvest samadel tingimustel kui eksperdikulud tsiviilkohtumenetluses.

Konstitutsioonikohtu menetluse etapp, kus poolte kindlaksmääratud kulud tuleb tasuda

Konstitutsioonikohtu menetluse pooltel kindlaksmääratud kulud puuduvad.

Õigusesindajate antav eelteave

Poolte õigused ja kohustused

Advokaat on kohustatud klienti teavitama kõigist õigusteenuse osutamisega seotud tegevustest ja kõigist kaasnevatest kuludest. Advokaadibüroo pidaja või advokaat teeb kliendile esimese hinnapakkumise ning selgitab tasu kujunemise aluseid.

Menetluses osalemise kulud

Võitnud poole kulud

Võitnud pool kannab seadusliku esindaja või nõustaja tasustamisega seonduvad kulud ulatuses, mille osas kohus leiab, et need kulud on põhjendatud ega pea jääma kaotanud poole kanda.

Kaotanud poole kulud

Vastavalt menetluskulude kindlaksmääramise kohtulahendile peab kaotanud pool hüvitama võitnud poole menetluskulud, mis võivad sisaldada järgmist:
riigilõiv;
tunnistajate, ekspertide, tõlkide ja tõlkijate ning kohtueekspertiisiseaduse alusel hüvitatavad menetlusvälisel isikul seoses ekspertiisi tegemisega tekkinud kulud;
dokumentaalse tõendi ja asitõendi saamise kulud;
vaatluse kulud, sealhulgas sellega seotud vajalikud kohtu sõidukulud;
menetlusdokumentide kättetoimetamise ja edastamise ning väljastamise kulud;
tsiviilasja hinna määramise kulud;
menetlusosaliste esindajate ja nõustajate kulud;
menetlusosaliste sõidu-, posti-, side-, majutus- ja muud sellesarnased kulud, mis on kantud seoses menetlusega;
menetlusosaliste saamata jäänud töötasu või muu püsiv sissetulek;
seaduses sätestatud kohtueelse menetluse kulud, välja arvatud juhul, kui hagi on esitatud hiljem kui kuus kuud pärast kohtueelse menetluse lõppu;
kohtutäituri tasu hagi tagamise eest ja hagi tagamise määruse täitmise kulud;
kohtutäituri tasu menetlusdokumentide kättetoimetamise eest;
menetluskulude kandmisel menetlusabi taotlemise avalduse menetlemise kulud;
maksekäsu kiirmenetluse kulud;
lepitusmenetluses osalemise kulud juhul, kui kohus on kohustanud pooli osalema selles vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 4 lõikele 4 või kui on tegu kohustusliku kohtueelse lepitusmenetlusega vastavalt lepitusseaduse § 1 lõikele 4.
Menetluskulude hüvitamiseks õigustatud menetlusosalise kasuks mõistetakse menetluskulude kandmiseks kohustatud menetlusosaliselt välja üksnes vajalikud ja põhjendatud kulud.

Kulude kindlaksmääramise õiguslik alus

Kust leida teavet kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta Eestis?

Kulude kindlaksmääramise õiguslikud alused on sätestatud järgmistes õigusaktides:
tsiviilkohtumenetluse seadustik;
kohtutäituri seadus;
riigilõivuseadus;
tsiviilkohtumenetluse seadustiku alusel antud õigusaktid.

Millistes keeltes on võimalik leida teavet kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta Eestis?

Teave kulude kindlaksmääramise õigusliku aluse kohta on kättesaadav eesti keeles.
Eesti õigusaktide, millest leiab teavet kulude ja nende kindlaksmääramise kohta, ingliskeelsed tõlked on kättesaadavad Riigi Teataja veebilehel.

Kust leida teavet vahenduse kohta?

Justiitsministeerium vastutab direktiivi 2008/52/EÜ (vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusasjades) rakendamise eest.
Vahendust käsitlevad üldist laadi küsimused on võimalik saata justiitsministeeriumi üldisele e-posti aadressile: info@just.ee.
Lepitusmenetlust tsiviilasjades reguleerib lepitusseadus, milles on sätestatud vahendajate õigused ja kohustused ning antakse suunised vahendaja abiga sõlmitud kokkuleppe rakendamiseks ja jõustamiseks. Seadusega on antud õigus läbi viia lepitusmenetlust:
füüsilisel isikul, kellele lepitusmenetluse pooled on teinud ülesandeks lepitusmenetluse läbiviimise;
vandeadvokaadil;
notaril;
seaduses sätestatud juhul riigi või kohaliku omavalitsuse lepitusorganil.
Eesti Lepitajate Ühingu veebileht sisaldab teavet nii eesti kui ka inglise keeles.
Eesti Lastekaitse Liit – laste õiguste tagamist toetav mittetulundusühendus – annab nõu vanematele ning korraldab perelepitusalaseid koolitusi.

Kust leida lisateavet kulude kohta?

Veebileht kulude kohta

Kohtumenetlusega seotud kulud ja nende suurus olenevad kohtuasja liigist, kestusest ning keerukusest. Kohtumenetlusega seotud kulude kohta leiab teavet peamiselt kohtumenetlust reguleerivatest seadustikest ja riigilõivuseadusest. **Justiitsministeerium** annab välja ja haldab ametlikku väljaannet Riigi Teataja, mis teeb kättesaadavaks:
seadused ja määrused;
Vabariigi Presidendi **seadlused**;
Riigikohtu otsused ja rahvusvahelised lepingud ning
kohalike omavalitsuste määrused.
Riigi Teataja sisaldab seaduste, valitsuse määruste ja korralduste, ministrite määruste, Eesti Panga presidendi määruste ja Vabariigi Valimiskomisjoni määruste ning Riigikogu otsuste, Vabariigi Valitsuse korralduste, valla- ja linnavolikogude ning valla- ja linnavalitsuste määruste ametlikke täistekste. Riigi Teatajas avaldatud õigusaktid ja muud dokumendid on olnud kättesaadavad alates 1990. aastast.

Kust leida teavet eri menetluste keskmise kestuse kohta?

Kohtute veebilehel on üleval esimese ja teise astme kohtute kohtumenetluse statistika alates aastast 1996.

Kust leida teavet konkreetse menetluse keskmiste kogukulude kohta?

Konkreetses menetluses tasumisele kuuluva riigilõivu summad on sätestatud riigilõivuseaduses.
Kohtutäiturite tasud on sätestatud kohtutäituri seaduses.
Konkreetse menetluse keskmiste kogukulude kohta statistilised andmed puuduvad.

Käibemaks

Kuidas on see teave esitatud?

Kohtutäituri tasudele lisandub käibemaks, mille määr on 20%.
Menetluskuludele lisatava käibemaksu hüvitamiseks peab avaldaja kinnitama, et ta ei ole käibemaksukohustuslane või ei saa muul põhjusel käibemaksu tagasi arvestada.

Millised on kohaldatavad määrad?

Alates 1. juulist 2009 on Eestis käibemaksumäär 20%.

Õigusabi

Kohaldatav sissetulekukünnis tsiviilasjades

Riigi õigusabi on üks menetlusabi andmise viise ja riigi õigusabi andmise otsustamisel tsiviilkohtumenetluses kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku menetlusabi andmise regulatsiooni.

Füüsilisele isikule ei anta menetlusabi, kui:

menetluskulud ei ületa eeldatavasti menetlusabi taotleja kahekordset keskmist ühe kuu sissetulekut, mis on arvutatud taotluse esitamisele eelnenud nelja kuu keskmise kuusissetuleku alusel ning millest on maha arvatud maksud ja sundkindlustuse maksed ja seadusest tulenevate ülalpidamiskohustuste täitmiseks ettenähtud summa, samuti mõistlikud kulud eluasemele ja transpordile;

menetlusabi taotleja saab menetluskulud kanda oma olemasoleva ja suuremate raskusteta müüdava vara arvel, millele saab seaduse kohaselt pöörata sissenõude;

Taotleja majanduslikku seisundit hinnates arvestatakse tema vara ja sissetulekut ning temaga koos elavate perekonnaliikmete vara ja nende sissetulekuid, tema ülalpidamisel olevate isikute arvu, eluasemele tehtavaid mõistlikke kulutusi ning muid tähendust omavaid asjaolusid.

Kannatanutele õigusabi andmisega seotud muud tingimused

Riigipoolset menetlusabi andmist reguleerib tsiviilkohtumenetluse seadustik ning riigi poolt tagatava õigusabi liigid ning sellise õigusabi saamise tingimusi ja korda reguleerib riigi õigusabi seadus.

Riigi õigusabi antakse füüsilisele isikule, kelle elukoht on õigusabi andmise avalduse esitamise ajal Eesti Vabariigis või mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis või kes on Eesti Vabariigi või mõne muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik. Olenemata koduriigist ja kodakondsusest, saab riigi õigusabi oma majanduslikust seisundist sõltumata füüsilisest isikust kahtlustatav või süüdistatav, kes ei ole kaitsjat valinud kokkuleppel ja kelle kriminaalasjas on kaitsja osavõtt seaduse järgi kohustuslik või kes taotleb kaitsja osavõttu. Elukoha määramisel käesoleva seaduse tähenduses lähtutakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1–32) artiklist 62. Muule füüsilisele isikule antakse õigusabi üksnes juhul, kui see tuleneb Eestile siduvast rahvusvahelisest kohustusest.

Riigi õigusabi andmisest keeldumise alused on välja toodud riigi õigusabi seaduse §-s 7.

Riigi õigusabi kohta on võimalik lugeda rohkem Advokatuuri kodulehelt.

Kahtlustatavale või süüdistatavale õigusabi andmisega seotud muud tingimused

Kahtlustatavate või süüdistatavate kohta kehtivad samad õigusabi andmise tingimused, mis kannatanute puhul.

Kuludeta kohtumenetlused

Riigilõivu tasumisest vabastamise ja riigilõivu vähendamise alused on loetletud riigilõivuseaduse 3. peatükis.

Millal peab kaotanud pool tasuma võitnud poole kulud?

Tsiviilasja lahendav kohus märgib kohtuotsuses või menetluse lõpetamise määruses menetluskulude jaotuse menetlusosaliste vahel. Kohus märgib vajaduse korral kui suure proportsionaalse osa menetluskuludest peab kumbki pool kandma. Kui kõrgema astme kohus muudab tehtud kohtulahendit või teeb uue lahendi asja uuesti läbivaatamiseks saatmata, muudab ta vajaduse korral menetluskulude jaotust vastavalt.

Kohus otsustab, millises summas menetluskulud tasumiseks kohustatud menetlusosaliselt menetluskulude hüvitamiseks õigustatud menetlusosalise kasuks välja mõistetakse, kas:

kohtuotsuses või menetlust lõpetavas määruses või

pärast kohtumenetluse lõppu menetluskulude kindlaksmääramise määrusega.

Menetlusabi, sh õigusabi andmine ei välista ega piira menetlusabi saaja kohustust hüvitada kohtulahendi alusel vastaspoole kulud. Menetlusosaline, kelle kahjuks lahend tehti, kannab oma menetluskulud täies ulatuses ka siis, kui ta on menetluskulude kandmisest vabastatud või kui talle on antud menetlusabi menetluskulude tasumiseks.

Riigi tuludesse tasutavad menetluskulud, mille kandmisest hageja on vabastatud või mida hageja võis tasuda osamaksetena, mõistab kohus hagi rahuldamise korral kostjalt välja riigituludesse võrdeliselt hagi rahuldatud osaga.

Kui kohtulahend on jõustunud või kohus on tunnistatud kohtulahendi viivitamata täidetavaks, võib võlausaldaja pöörduda kohtulahendi sundtäitmiseks kohtutäituri poole. Kui kohtulahendis ei ole täitedokumendi vabatahtliku täitmise tähtaega määratud, määrab selle kohtutäitur. Tähtaeg ei või olla lühem kui 10 päeva ega pikem kui 30 päeva. Sissenõudja nõusolekul võib kohtutäitur määrata täitedokumendi vabatahtliku täitmise tähtaja pikema kui 30 päeva.

Ekspertide tasud

Kui kohus ei määra teisiti, tasub eksperditasu kohtu määratud ulatuses ette menetlusosaline, kes esitas taotluse, millega kulud kaasnevad. Kui taotluse on esitanud mõlemad pooled või kui kohus kutsub välja eksperdi, tasuvad pooled kulud võrdselt.

Eksperdile makstakse tunnitasu valitsuse määrusega tunnitasule kehtestatud alam- ja ülemmäära piires. Ekspertide tasu ekspertiisi eest on 10–40-kordne tunnipalga alammäär. Makstava tunnitasu kindlaksmääramisel võtab kohus arvesse järgmist:

eksperdi kvalifikatsioon;

töö keerukuse aste;

vajalike vahendite kasutamisega seotud mis tahes möödapääsmatud kulud;

mis tahes eritingimused, milles ekspert on nõutud töö teinud.

Samuti hüvitatakse eksperdiarvamuse ettevalmistamise ja koostamisega seotud kulud, sealhulgas vajalikud abitööjõule ning uuringuks kasutatud materjalidele ja vahenditele tehtud kulutused kuni 20% ulatuses eksperditasust, samuti sõidukulu ning kohtumenetlusest tingitud vajalikud kulud, eelkõige majutus- ja toitlustuskulud.

Eksperdile makstava tasu ja hüvitatavate kulude suuruse kehtestab määrusega sama kohus, kes on eksperdi kaasanud.

Eksperdile makstakse tasu üksnes **nõudmisel**. Kui ekspert on oma kohustuse täitnud, maksab kohus talle ette nähtud tasu välja olenemata sellest, kas menetlusosalised on kulud ette tasunud või kas kulud on menetlusosalistelt sisse nõutud.

Riiklikus ekspertiisiasutuses tehtavate ekspertiiside hinnad ja ekspertiisiasutuse kulud on sätestatud kohtuekspertiisiseaduses.

Riikliku ekspertiisiasutuse ekspertiisi tegemisega seotud kulud ja ekspertide tasud kuuluvad menetluskulude hulka ning need hüvitab menetluse kaotanud pool samadel alustel, nagu toimub menetluskulude hüvitamine.

Tõlkijate ja tõlkide tasud

Kohtumenetluses osalevatele kohtuvälistele tõlkidele makstakse suulise tõlke tunnitasu, mis on 2–40kordne riikliku tunnipalga alammäär. Tõlkijatele makstakse kirjaliku tõlke eest leheküljetasu, mis on kuni 20-kordne tunnipalga alammäär. Töötasu tunnipalga alammäära kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

Tõlkidele või tõlkijatele makstava tasu ja hüvitatavad kulud määrab oma määrusega kindlaks sama kohus, kes on tõlgi või tõlkija kaasanud.

Tunnitasude kindlaksmääramisel võtab kohus arvesse tõlgi või tõlkija kvalifikatsiooni, töö keerukust, tekkinud möödapääsmatuid kulusid ja eritingimusi, milles suulist või kirjalikku tõlget tuli teha.

Samuti hüvitatakse tõlgile kohtumenetlusest tingitud sõidukulu ja muud vajalikud kulud, eelkõige majutus- ja toitlustuskulud.
Tõlgile ja tõlkijale makstakse tasu üksnes **nõudmisel**. Kohus maksab tõlgile ja tõlkijale ette nähtud tasu välja olenemata sellest, kas menetlusosalised on kulud ette tasunud või kas kulud on menetlusosalistelt sisse nõutud.
Tõlgi ja tõlkija tasu on osaks menetluskuludest ning kaotanud pool hüvitab need võitnud poolele samadel alustel, nagu toimub menetluskulude hüvitamine.
Viimati uuendatud: 17/05/2022
Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.